

DOI 10.36074/logos-08.07.2022.114

ВІДОБРАЖЕННЯ МІСТА МИКОЛАЄВА ТА МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ НАГОРОДНОЇ ФАЛЕРИСТИКИ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, КОМУНАЛЬНИХ УСТАНОВ ТА ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ

Кривцов Артем Олегович

голова правління

Громадська організація «Молодіжний центр наукової діяльності»

НАУКОВИЙ КЕРІВНИК:

Царенко Олена Олексіївна

канд. політ. наук, керівник напрямку розвитку молодіжної науки

Громадська організація «Молодіжний центр наукової діяльності»

УКРАЇНА

Сучасна система нагородної фалеристики міста Миколаєва та Миколаївської області нараховує чимало заохочувальних відзнак територіальних органів центральної виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств, установ та організацій, інститутів громадянського суспільства. Відзнаки є об'єктами детального дослідження нагородної фалеристики, науки, що вивчає геральдичні основи і історичні етапи становлення і розвитку орденів, медалей та нагрудних знаків. Дана робота присвячена заохочувальним відзнакам управління культури, національностей та релігій Миколаївської обласної державної адміністрації, Комунальної установи «Миколаївський зоопарк», громадської організації «Всеукраїнське об'єднання громадян «КРАЇНА» та громадської організації «Федерація легкої атлетики Миколаївської області».

В 2008 році наказом управління культури Миколаївської обласної державної адміністрації від 17 березня 2008 року № 63 було затверджено Положення про Почесну відзнаку управління культури Миколаївської обласної державної адміністрації «Перлина Миколаївщини». Відповідно до даного Положення, відзнакою нагороджуються працівники закладів, установ, підприємств, організацій сфер культури і мистецтва з нагоди Всеукраїнського дня працівників культури та майстрів народного мистецтва за вагомий внесок у розвиток культури і мистецтва, високий професіоналізм, бездоганне виконання службових обов'язків. Кандидат на відзначення даною нагородою повинен бездоганно пропрацювати в сфері культури і мистецтва не менше п'яти років. Подання кандидатур на відзначення здійснюється у трудових колективах закладів культури, громадських організацій, творчих спілок, де працює особа, яку представляють до заохочення та вноситься разом із характеристикою конкретних особливих заслуг кандидата на ім'я начальника управління, за погодженням відповідного заступника начальника управління. Вручення проходить на урочистих заходах з нагоди Всеукраїнського дня працівників

культури та майстрів народного мистецтва на підставі відповідного наказу управління культури Миколаївської обласної державної адміністрації. Повторно дану відзнаку не вручають. Нагородженій особі вручають нагрудний знак та посвідчення до нього [2].

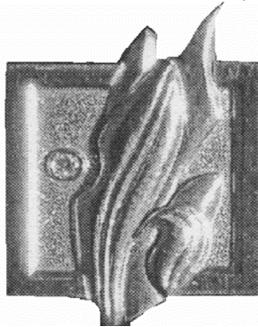

Рис. 1. Нагрудний знак Почесної відзнаки управління культури Миколаївської обласної державної адміністрації «Перлина Миколаївщини» (2008 р., аверсна сторона, чорно-білий варіант)

Нагрудний знак виготовлений із золота у вигляді прямокутника. По центру розташовується рельєфне зображення стилізованої квітки, що символізує красу, культуру, творчість та натхнення. Ліворуч від квітки розташовується діамант 0,1 карат. На зворотному боці відкарбований номер нагрудного знаку та розміщується відповідна закладка для кріплення [2].

1 лютого 2011 року була запроваджена заохочувальна відзнака Комунальної установи «Миколаївський зоопарк» – Орден Миколи Леонтовича. Відзнака названа на честь Миколи Павловича Леонтовича (1876-1937), міського голови Миколаєва (1909-1917), фундатора Миколаївського зоопарку. Орденом нагороджуються громадяни України, співробітники КУ «Миколаївський зоопарк», які пропрацювали в зоопарку безперервно 25 років, співробітники інших зоопарків, природоохоронні фонди, заповідники, зоопарки, іноземці, зоопарки іноземних країн, за великі заслуги перед Миколаївським зоопарком і суспільством у сфері захисту, збереження і відтворення тваринного світу, за багаторічну плідну співпрацю на благо Миколаївського зоопарку, значний внесок у розвиток зоопарківського руху [3].

Рис. 2. Відзнака КУ «Миколаївський зоопарк» – Орден Миколи Леонтовича (2011 рік, аверсна сторона)

Орден виготовлений у формі знаку овальної форми в центрі якого зображено портрет Миколи Леонтовича, який вкритий емаллю. Навколо портрета розміщена зелена емалева смуга із золотистим написом у верхній частині «МИКОЛА ЛЕОНТОВИЧ». Зелений колір символізує природу, флору та фауну. Також центральна частина прикрашена стилізованим візерунком приблизно XIX століття, який вкритий позолотою. Внизу зображено стилізовану орденську стрічку, яка вкрита емаллю синього, жовтого і червоного кольорів, що символізують веселку. Знак кріпиться через вушко та кільця до металевої колодки, яка складається по центру з емблеми Миколаївського зоопарку у формі круга. На емблемі зображено на червоному фоні пам'ятник «Мауглі та багіра», який розташований в місті Миколаєві. Зображення вкритою позолотою і обрамлено білою емалевою смугою із написами «МИКОЛАЇВСЬКИЙ ЗООПАРК» та «1901». Круг з емблемою розташований на фоні стилізованих емалевих стрічок синього, жовтого та червоного кольорів [3].

В 2019 році наказом Комунальної установи «Миколаївський зоопарк» від 12.09.2019 року запроваджено Пам'ятну відзнаку «120 років Миколаївському зоопарку». Відзнакою нагороджуються громадяни України, співробітники КУ «Миколаївський зоопарк», які пропрацювали в зоопарку безперервно 5 років, співробітники інших зоопарків, іноземці, зоопарки іноземних країн, за великі заслуги перед Миколаївським зоопарком і суспільством у сфері захисту, збереження і відтворення тваринного світу, за багаторічну плідну співпрацю на благо Миколаївського зоопарку, значний внесок у розвиток зоопарківського руху та з нагоди 120-ї річниці від дня заснування Миколаївського зоопарку [4].

Рис. 3. Нагрудний знак Пам'ятної відзнаки «120 років Миколаївському зоопарку» (2019 рік, аверсна сторона)

Знак виготовлений у хрестообразній формі зі стилізованими філігранними візерунками, які позолочені. Хрестообразний знак має емалеві планки червоного кольору, по центру якого розташована позолочена емблема Миколаївського зоопарку на фоні червоного кольору. Навколо емблеми зроблено написи золотистого кольору «МИКОЛАЇВСЬКИЙ ЗООПАРК» та «120 РОКІВ» на білому фоні. Поряд з емблемою з лівої та правої сторін зазначені роки золотистим кольором «1901» та «2021». Знак кріпиться через вушко та кільця до металевої колодки, яка складається зі стилізованого філігранного візерунку золотистого кольору [4].

В 2022 році громадська організація «Всеукраїнське об'єднання громадян «КРАЇНА» та Виробничо-творче об'єднання «ОРДЕН» запровадили медалі «За

оборону рідної держави», які присвячені Містам-Героям України. Девіз медалі: «Герої боронять Міста – герої». Відповідно до Указу Президента України від 24 березня 2022 року № 164/2022 «Про присвоєння почесної відзнаки «Місто-герой України», місту Миколаєву Миколаївської області присвоєно почесну відзнаку «Місто-герой України». На честь цієї події була випущена медаль За оборону рідної держави. Миколаїв». Дана нагорода є громадською загальноукраїнською відзнакою з особливим статусом, яка запроваджена з метою сприяння становленню поваги суспільства до захисників вітчизни. Медаллю нагороджують військовослужбовців Збройних Сил України, бійців інших військових формувань, працівників правоохоронних органів, громадян України за хоробрість та мужність при захисті рідної держави від російських окупантів. Також нагорода вручається за самовідданість та зразкове виконання службового обов'язку [1; 5; 6].

Рис. 4. Медаль «За оборону рідної держави. Миколаїв» (2021 рік, аверсна і реверсна сторони)

На аверсі жетону металевої медалі зображено в центральній частині малий Державний герб України, біля якого з лівої сторони зображено позолочених стилізованого козака Війська Запорозького та військовослужбовця Збройних Сил України з правої сторони на фоні традиційного орнаменту української вишивки. У верхній частині розташований емалевий фрагмент Державного прапора України. В нижній частині розташована емалева стилізована червона стрічка на якій зроблено напис «ЗА ОБОРОНУ РІДНОЇ ДЕРЖАВИ». Аверсна сторона виконана в срібних кольорах [5].

На реверсі жетону зображено по центру мапу України, яка прикрашена навколо стилізованим українським орнаментом. Під мапою зазначено номер медалі. Реверсна сторона вкрита позолотою [5].

Жетон кріпиться через вушко та кільце до металевої колодки прямокутної форми, яка обрамлена шовковою стрічкою сірого кольору. На стрічці зображена синьо-жовта смужка, що символізує Державний прапор України. З двох боків можна побачити жовту та синю смужки. На колодці розміщено металеву планку, яка вкрита позолотою із написом «МИКОЛАЇВ» [5].

З 2004 року в Миколаївській області діє громадська організація «Федерація легкої атлетики Миколаївської області», метою якої є розвиток та популяризація легкої атлетики в регіоні. Найвищою відзнакою Федерації є нагрудний знак «За заслуги з легкої атлетики». Нагрудним знаком нагороджують відомих спортивних менеджерів і діячів, тренерів, спортсменів та громадян, за вагомих

особистий внесок у розвиток легкої атлетики Миколаївщини. Даною нагородою активно відзначали громадян в 2016-2019 роках.

Рис. 5. Нагрудний знак ГО «Федерація легкої атлетики Миколаївської області» - «За заслуги з легкої атлетики» (20177 рік, аверсна сторона)

На аверсі відзнаки зображено в центральній частині герб Миколаївської області навколо якого зроблено напис «З ЛЕГКОЇ АТЛЕТИКИ» на білому фоні. Під центральною композицією на червоній стрічці зроблено напис золотистим кольором «ЗА ЗАСЛУГИ». Центральну частину навколо прикрашають лаврові гілки, що символізують славу, перемогу та досягнення. Жетон відзнаки виготовлений у восьмикутній формі та вкритий позолотою і кольоровою емаллю. Планка відзнаки прикрашена стилізованим фрагментом Державного прапора України, яка виконана синьо-жовтою емаллю.

Тому, базуючись на вищесказаному, можна зробити такий висновок, завдяки сучасній нагородній фалеристиці можна досліджувати геральдичні знаки відзнак органів державної влади, місцевого самоврядування, комунальних установ, підприємств, організацій та громадських об'єднань, вивчати нормативно-правові документи, які регулюють процедуру вручення та роль відзнаки у історії громадянського суспільства міста Миколаєва та Миколаївської області, а також популяризувати нагородну систему Миколаївщини на національному та міжнародному рівнях.

Список використаних джерел:

- [1] «Про присвоєння почесної відзнаки «Місто-герой України». (Указ Президента України). № 164/2022. (2022). Вилучено з: <https://www.president.gov.ua/documents/1642022-41797>
- [2] Т. Петруня, А. Вінницька, В. Жевнер & Л. Голубенко. (2009). Почесна відзнака «Перлина Миколаївщини» (2008-2009). Миколаїв: упр. культури Миколаїв. облдержадмін. ; Миколаїв. обл. універс. наук. б-ка
- [3] Історія Миколаївського зоопарку. (2022). Вилучено з: <https://zoo.nikolaev.ua/ua/istorija>
- [4] 120 років Миколаївському зоопарку. (2022). Вилучено з: https://zoo.nikolaev.ua/ua/nikolaevskomu_zooparku_120_let
- [5] ВТО «ОРДЕН». (2022). Вилучено з: <https://www.vto-orden.com.ua/>
- [6] Статuti нагород ВГО «КРАЇНА». (2022). Вилучено з: <https://www.vto-orden.com.ua/catalog/layer/statuti-nagorod-vgokrayina>